Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2011 жылғы 1 қыркүйектегі ағымдағы жағдайы

2011 жылғы 1 қыркүйекте республикада 11 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. Тамыз айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

15 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 12 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 10 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 2 514,3 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 8 117 097 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны тамыз айында 32 587 (0,4%) ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты да 18,1 млрд. теңгеге (0,7%) ұлғайды.

2011 жылғы 1 қыркүйек айында міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны 3 қорда жинақталды: барлық қорлар салымшыларының жалпы санының «Қазақстан Халық Банкі» – 27,2%, «ГНПФ» – 22,9% және «Ұлар Үміт» – 20,3%.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2011 жылғы 1 қыркүйек айында жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгемен 38 376 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны тамыз айында 56 бірлікке (0,1%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 109,1 млн. теңгемен 4 088 болды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2011 жылғы тамыз айында 18,1 млрд. теңгеге (0,7%) ұлғайып, 2011 жылғы 1 қыркүйек айында 2 520,0 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың тамыз айында 36,9 млрд. теңгеге (2,0%) өсіп, 2011 жылғы 1 қыркүйек айында 1 841,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 562,1 млрд. теңге болды. Тамыз айында «таза» инвестициялық кіріс 14,0 млрд. теңгеге (2,4%) артты.

Салымшылардың (алушылардың) 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап 2011 жылғы 1 қыркүйекке дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

млрд. теңге

Күні	**1.01.10**	**1.01.11**	**1.09.11**	**1.01.11 салыстырғандағы өсім**	**1.01.11 салыстырғандағы өсім (%-бен)**
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 860,5	2 258,2	2 520,0	261,8	11,6
Зейнетақы жарналары	1 488,8	1 821,7	1 841,7	- 20,0	- 1,1
«Таза» инвестициялық кіріс	481,7	571,4	562,1	9,3	1,6
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	25,9	25,3	22,3	-	-3%- дық тармақ

2011 жылғы 1 қыркүйек айына ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 6 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 852,0 млрд. теңге (33,8%), «ГНПФ» – 449,2 млрд. теңге (17,8%), «ҰларҮміт» – 408,8 млрд. теңге (16,2%) «Грантум» - 216,5 (8,6%), «Капитал» - 132,7 (5,3%) және «Еуразиялық ЖЗҚ» -124,4 (4,9%) немесе жиынтығында осы 6 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 86,6%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

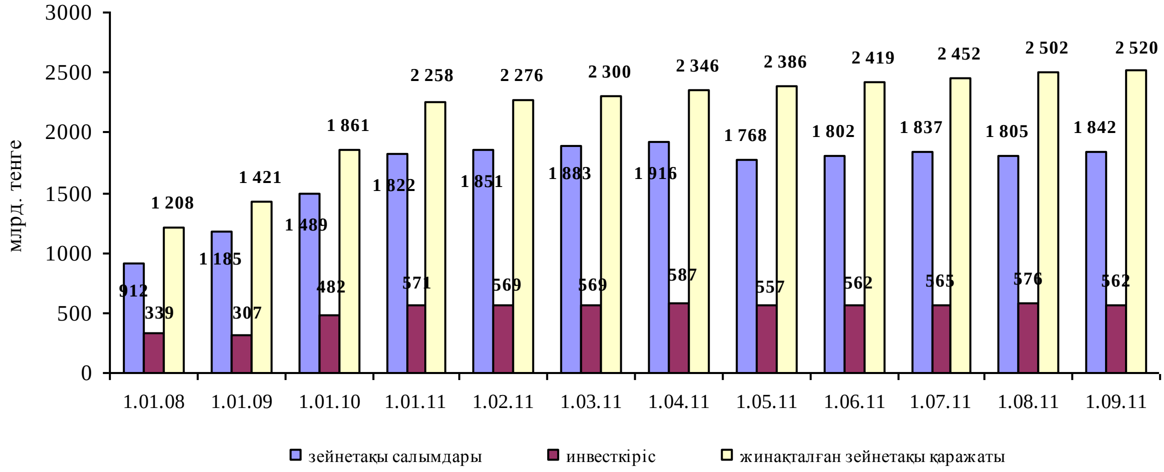

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы аудармау, жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау және зейнетақы активтерін тиісінше басқармау үшін өсімпұл сомасы тамыз айында 0,1 млрд. теңгеге (0,9%) ұлғайып, 2011 жылғы 1 қыркүйек айында 11,6 млрд. теңге болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 208,5 млрд. теңге болды немесе тамыз айында 5,7 млрд. теңгеге төмендеген (2,8%).

2011 жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 10,1 млрд. теңгеге 6 511 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2011 жылғы 1 қыркүйек айында 24,6 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты уәкілетті органның сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару, 1 223,3 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі 2011 жылғы тамыз айында 15,9 млрд. теңгеге немесе 0,6%-ға өсіп, 2 523,5 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 қыркүйектен бастап 2011 жылғы 1 қыркүйекке дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 36,2 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

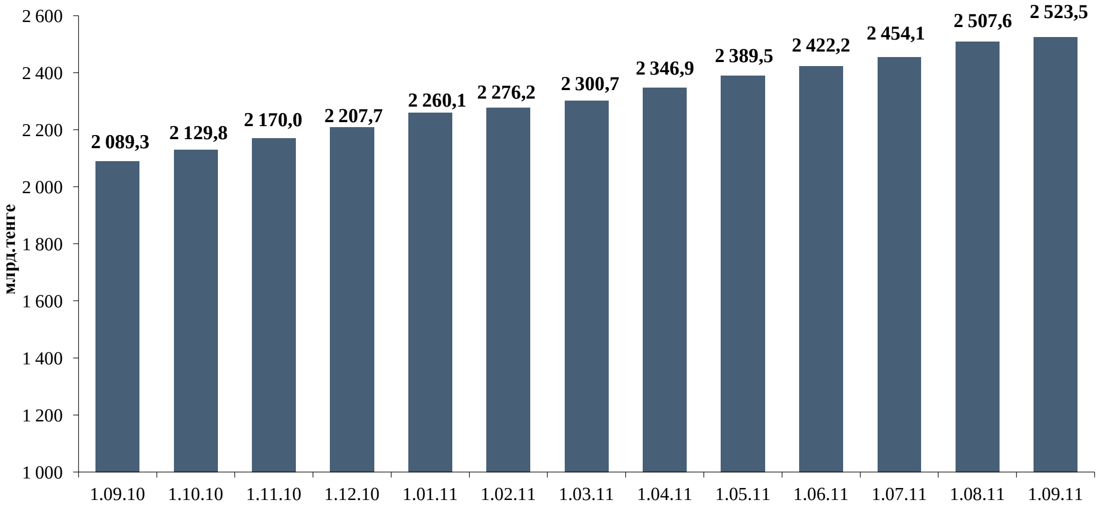

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ ЖЗҚ	зейнетақы активтері	
	млн. теңге	% есебінде
" Қазақстан Халық Банкі " АҚ ЕҰ, " Қазақстан Халық Банкі ЖЗҚ " АҚ	852 872	33,80
"ГНПФ" ЖЗҚ" АҚ	449 874	17,83
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ АҚ	408 705	16,20
"ҰларҮміт" **ЖЗҚ" АҚ**	408 705	16,20
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ АҚ ("Казкоммерцбанк" АҚ ЕҰ)	216 598	8,58
"ГРАНТУМ **ЖЗҚ" АҚ** ("Казкоммерцбанк" АҚ ЕҰ)	216 598	8,58
"Капитал" ЖЗҚ" АҚ - "Банк ЦентрКредит" АҚ еншілес ұйымы	132 841	5,26
"Еуразиялық ЖЗҚ" АҚ	125 966	4,99
"МұнайГаз-Дем" ЖЗҚ" АҚ	93 860	3,72
"Нұрбанк"АҚ ЕҰ "Атамекен" ЖЗҚ" АҚ	77 774	3,08
"Отан" ОЖЗҚ" АҚ	71 244	2,82
"РЕСПУБЛИКА ЖЗҚ" АҚ	69 648	2,76
"Қазақмыс ЖЗҚ" АҚ	24 087	0,96
Барлық ЖЗҚ бойынша барлығы	**2 523 469**	**100**

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі бір ай ішінде 282 млрд. теңгеге немесе 1,2%-ға өсіп, 2011 жылғы 1 қыркүйек айында 2 523,5 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздар үлесі 2011 жылғы 1 қыркүйекте инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 42,9%-ын құрады, ол 1 064,7 млрд. теңгеге сәйкес. ҚР эмитенттерінің мемлекеттік

бағалы қағаздар көлемінің тамыз айында ұлғаюы ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінде 64,8 млрд.теңгені құрайды.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздар үлесі 2011 жылғы 1 қыркүйекте инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 29,1%-ын құрады, ол 720,7 млрд. теңгеге сәйкес. ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздар көлемінің тамыз айында азаюы ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінде 26,0 млрд.теңгені құрайды.

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	**2011ж. 1 тамызда**		**2011ж. 1 қыркүйекте**	
	млн. теңге	**%**	**млн. теңге**	**%**
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	**1 129 548**	**46,05**	**1 064 720**	**42,91**
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	931 456	37,98	924 743	37,27
Ұлттық Банктің ноттары	192 430	7,84	134 291	5,41
жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары	5 662	0,23	5 686	0,23
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	**230 902**	**9,41**	**227 206**	**9,16**
акциялар	91 962	3,75	92 090	3,71
облигациялар	138 940	5,66	135 116	5,45
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	**0**	**0**	**0**	**0**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	**58 890**	**2,40**	**119 428**	**4,81**
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	**33 856**	**1,38**	**42 724**	**1,72**
Тазартылған алтын	**71 454**	**2,91**	**122 535**	**4,94**
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	**746 787**	**30,45**	**720 741**	**29,05**
акциялар	160 109	6,53	146 223	5,89
облигациялар,оның ішінде:	586 678	23,92	574 518	23,16
шетел валютасында номинирленген	18 684	0,76	19 200	0,77
теңгеге номинирленген	567 994	23,16	555 318	22,38
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	**182 191**	**7,43**	**184 769**	**7,45**
Туынды бағалы қағаздар	**-723**	**-0,03**	**-971**	**-0,04**
Жиынтығы	**2 452 905**	**100**	**2 481 153**	**100**

Эмитенттер бағалы қағаздар шығарылымы бойынша дефолтқа жол берген бағалы қағаздардың үлесі 2011 жылғы 1 қыркүйекте зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 0,7%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 17,4 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

- 5 жылдық кезең ішінде (2006 жылғы тамыз – 2011 жылғы тамыз) – 34,20% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 61,98%). Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті– 33,89%;

- 3 жылдық кезең ішінде (2008 жылғы тамыз – 2011 жылғы тамыз) – 15,8% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 23,28%).

- 12 айда ішінде (2010 жылғы тамыз – 2011 жылғы тамыз) – 5,05% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 9,0%).

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі 2011 жылғы 1 қыркүйекте 2011 жылғы 1 тамыз айындағы көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 1,25 пайыздық тармаққа төмендеді;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 1,91 пайыздық тармаққа өсті;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,82 пайыздық тармаққа азайды.

2010 жылғы қаңтардан 2011 жылғы тамызға дейінгі кезеңде 60 айдағы номиналды кіріс коэффициентінің 47,52 мәнінен 34,20 мәніне дейін төмендеу үрдісі байқалады.

Қорлардың жинақталған зейнетақы активтері мен номинальді кіріс коэффициенттерінің арақатынасы

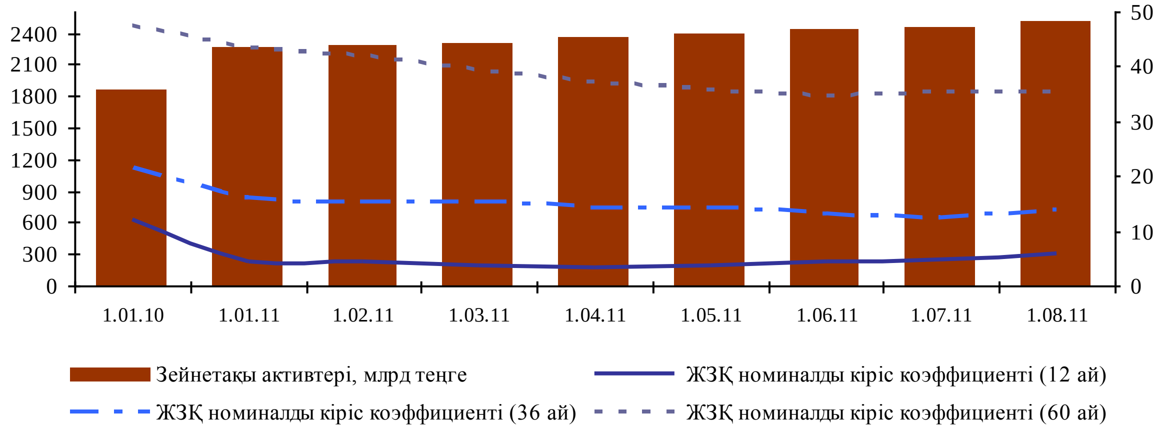

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 84,0 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 46,2 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 55,0%-ы болды.

Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 89,3 млрд. теңге болды.

2011 жылғы қаңтар-тамыз айларында 2 қор («Республика» және «Отан») жалпы сомасы 0,7 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 9 қор жалпы сомасы 9,0 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2011 жылғы 1 қыркүйектегі 8,3 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 73,9 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 82,8%-ы болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 52,7%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 18,3%, екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға – 23,9%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 1,2%-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	**1.01.06**	**1.01.07**	**1.01.08**	**1.01.09**	**1.01.10**	**1.01.11**	**1.09.11**
ЖІӨ млрд.теңге	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	17 007,6	21 815,5	26 310,2*
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,7	9,0	9,4	8,8	10,9	10,4	9,6
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,9	6,7	7,1	7,4	8,8	8,4	7,0
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,1	2,5	2,6	1,9	2,8	2,6	2,1
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3

* - Қазақстан Республикасы Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері